

[**Edvard Sørensen.**]

genforeningen i 1920. Jeg synes, det var for socialdemokratiet et meget uheldigt eksempel at føre frem, for når afstemningstallet dengang blev så lille, var det jo, fordi socialdemokratiet tilrådede sine vælgere ikke at deltage i afstemningen om grundlovsforslaget.

Den beslutning, vi skal træffe, er den alvorligste, vi har stået overfor i mange år. De partier, der eventuelt ikke vil stemme for, må vel have deres grunde derfor, men det er mit håb, at alle danske partier vil sige ja ved afstemningen. Det ville have megen betydning, hvis vi ville tage vort ansvar side om side med dem, for hvem friheden, demokratiet er helligt, og forstå, at vil vi friheden, betyder det ikke, at andre skal sikre os friheden, men at vi selv tager vort ansvar og vor risiko sammen med andre, for hvem friheden er så dyrebar, at man vil betale prisen for dens bevarelse.

For mig står det sådan, at det, vi skal tage stilling til, er spørgsmålet om at være eller ikke være. Kan der i et sådant tilfælde være tvivl om det svar, der af et frit dansk folk skal gives? Det må være et klart og tydeligt ja. For mit parti er der ingen tvivl.

Ole Bjørn Kraft: Det forslag, den højtærede udenrigsminister i går forelagde tinget, kan jeg straks tilsige mit partis støtte. Vi har længe været af den opfattelse, at Danmarks udenrigspolitik burde tilknyttes de vestlige demokratiers fællesskab. Vi havde håbet, at de tre skandinaviske lande i fællesskab kunne have tiltrådt denne politik, og vi nærer stadig dette håb. Vi håber, at den dag vil komme, hvor de tre lande også her står sammen. Norge og Danmark viderefører nu det fællesskab, der blev skabt under krigens skæbne. Heri ligger ikke noget brud på den skandinaviske tanke. Begge lande nærer et varmt ønske om at fortsætte det skandinaviske samarbejde på alle områder. Vor vej har måttet skilles fra Sveriges, men hermed er ikke det sidste ord sagt om det skandinaviske samarbejdes muligheder i fremtiden.

Der kommer tider i ethvert folks liv, hvor det står overfor beslutninger, der kan forandre dets skæbne. En sådan beslutning er den danske rigsdag, der i denne sag må handle på folkets vegne, nu stillet overfor. Det ville være meget urigtigt at tilsløre eller formindske betydningen af det skridt, vi nu skal tage. Det vil føre vort folk ind på en ny og hidtil ukendt vej, det betyder et brud med en politik, der har lang tradition bag sig i vort folks historie. En gang taget

gives der ikke noget tilbage. Det vil komme til at bestemme vore handlinger og vor skæbne et slægtled fremover og måske længere. Dette skridt kan derfor naturligvis kun tages efter den nøjeste prøvelse og med en klar bevidsthed om, hvad det betyder, hvilke forpligtelser det pålægger os, hvilke følger det vil drage efter sig.

Jeg tror, at alle er klar herover. Vi går ikke ind i denne politik med bind for øjnene. Vi ved i dag ganske nøje, hvad det er, vi beslutter os til. De drøftelser, der siden dette års begyndelse har fundet sted både her i rigsdagen og ved de skandinaviske forhandlinger i København og Oslo, har skridt for skridt ført os til den beslutning, som et stort flertal i dette ting vil slutte sig til.

Indtil den 9. april 1940 fortrøstede det danske folk sig til, at neutraliteten kunne byde garanti for fred og tryghed. Fra 1864 havde regeringer af skiftende farve holdt fast ved denne politik, holdt fast ved, at det var den eneste mulighed for vort folk, efter at det bitre nederlag havde berøvet os enhver mulighed for at gøre os gældende isoleret i magtkamp. Men lad os gøre os klart, hvad det var, vi søgte, og som det var naturligt, at vi tilstræbte under de da herskende politiske konstellationer i Europa. Det var en dansk fred, en fred, der kunne sikre os uden hensyn til, hvordan det gik den øvrige verden. Intet af de problemer, som i dag foreligger for os, var dengang steget over horisonten. Det var en anden verden end i dag. Og lad os huske een ting til, fordi det er af væsentlig betydning ved bedømmelsen af neutralitetens problem i dag: vor neutralitet var en neutralitet med tendens. Dansk politik fulgte een hovedretningslinje: ikke at lægge sig ud med den stærkeste militærmagt på det europæiske kontinent. Denne politik førte os i mellemkrigstidens sidste periode til beslutninger, som i virkeligheden var i modstrid med vore sande interesser, med vor demokratiske samvittighed, og, kan det nu ses, med demokratiets fællesinteresser i Europa.

Vi stemte ikke for folkeforbundsrådets fordømmelse af Hitlers brud på Versailles-traktaten, det brud, der muliggjorde Tysklands oprustning. Vi sluttede en ikke-angrebstraktat med Tyskland, der kom til at fremtræde som en fornægtelse af president Roosevelts påstand om, at Hitler truede verdensfreden og Tysklands små nabolande. Vi bragte dette offer på vor neutralitetspolitikens alter. Er de, der nu ønsker at føre den isolerede neutralitets politik i Danmark, rede til at bringe et offer i den situation, som nu foreligger? Ellers vil det simpelthen